

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 631/2014-25

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 26. marca 2015 v senáte zloženom z predsedníčky Ľudmily Gajdošíkovej (sudkyňa spravodajkyňa) a zo sudcov Lajosa Mészárosa a Ladislava Orosza prerokoval prijatú sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], zastúpenej advokátom JUDr. Ing. Richardom Vanekom, Dobrovičova 4, Bratislava, vo veci namietaného porušenia jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 31 Cb 133/2003, za účasti Okresného súdu Bratislava I, a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo [REDACTED] na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 31 Cb 133/2003 p o r u š e n é b o l o .

2. [REDACTED] p r i z n á v a finančné zadosťučinenie v sume 300 € (slovom tristo eur), ktoré jej je Okresný súd Bratislava I p o v i n n ý zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

3. Okresný súd Bratislava I je p o v i n n ý [REDAKOVANÉ] uhradiť trovy konania v sume 225,12 € (slovom dvestodvadsaťpäť eur a dvanásť centov) na účet jej právneho zástupcu JUDr. Ing. Richarda Vaneka, Dobrovičova 4, Bratislava, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 10. septembra 2014 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) v konaní vednom pod sp. zn. 31 Cb 133/2003.

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že predmetom napadnutého konania je návrh Spoločenstva vlastníkov bytov a nebytových priestorov [REDAKOVANÉ] (ďalej len „navrhovateľ“), proti obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ] (ďalej aj „odporca“), o určenie vlastníckeho práva, ktorý navrhovateľ podal 6. mája 2003.

Sťažovateľka sa stala účastníčkou napadnutého konania na základe uznesenia okresného súdu č. k. 31 Cb 133/2003-169 zo 14. januára 2009, ktorým bola pripustená do konania na strane navrhovateľa.

Navrhovateľ v napadnutom konaní podal 21. mája 2004 návrh na nariadenie predbežného opatrenia, o ktorom rozhodol okresný súd uznesením zo 16. júna 2004 tak, že ho zamietol. Proti tomuto uzneseniu podal navrhovateľ odvolanie, o ktorom rozhodol Krajský súd v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) tak, že zmenil uznesenie okresného súdu a nariadil predbežné opatrenie, ktorým zakázal odporcovi, aby tento scudzil, daroval

a zaťažil vecným bremenom vymedzené nehnuteľnosti. V časti návrh na nariadenie predbežného opatrenia zamietol.

Sťažovateľka v sťažnosti ďalej uvádza:

„Súd prvého stupňa prejednal návrh odporcu v 1/ Rade na zrušenie predbežného opatrenia zo dňa 22. 9. 2011 bez nariadenia pojednávania dospel k záveru, že je dôvodný a preto mu vyhovel. Dňa 19. 9. 2013 na pojednávaní bolo navrhovateľovi doručené uznesenie Okresného súdu Bratislava I, č. 31 Cb/133/2003-264 zo dňa 11. 9. 2013, ktorým súd zrušil uznesenie Krajského súdu v Bratislave zo dňa 24. 08. 2004, sp. zn. 11 Cob 174/04-86. Od návrhu odporcu na zrušenie predbežného opatrenia vydaného Krajským súdom v Bratislave po jeho zrušení Okresným súdom Bratislava I trvalo dva roky nečinnosti. Proti vyššie uvedenému uzneseniu Okresného súdu Bratislava I, navrhovateľ podal odvolanie a krajský súd v Bratislave uznesením 5 Co 612/2013-309, zo dňa 21. 11. 2013 vyhovel odvolaniu navrhovateľa tak že uznesenie súdu prvého stupňa sa zamieta.

Ako ďalší dôvod prietahov v konaní vidíme v nesprávnych rozhodnutiach Okresného súdu Bratislava I. Uvádzame napr. Okresný súd Bratislava I zrušil vlastné rozhodnutie, ktoré sám vydal dňa 14. 01. 2009, č. k. 31 Cb 133/2003-169 a to uznesením 31 Cb 133/2003-236 zo dňa 19. 9. 2011 a to až po 2,5 roku aj napriek tomu, že Krajský súd v tejto veci odvolanie odmietol. Samozrejme, že Krajský súd v Bratislave na základe navrhovateľovho odvolania zo dňa 30. marca 2012 svojim uznesením 9 Co 131/2012-248, uznesenie Okresného súdu Bratislava I zo dňa 19. 9. 2011 č. k. 31 Cb 133/2003-236 zrušuje a odvolanie odporcu 1/ proti uzneseniu Okresného súdu Bratislava I zo dňa 14. 1. 2009 č. k. 31 Cb 133/2003-169 odmieta.

Prietahy od podania návrhu navrhovateľom do konca roku 2008 boli takmer 4 roky čo potvrdila aj predsedníčka Okresného súdu Bratislava I. Súdne konanie doteraz trvá takmer 11 rokov. Na našu sťažnosť zo dňa 07. 01. 2014 terajšia predsedníčka Okresného súdu Bratislava I listom zo dňa 7. 3. 2014 doručený dňa 19. 3. 2014 oznámila, že našu sťažnosť vyhodnotila ako dôvodnú.

Na základe iných sťažovateľov ústavnej sťažnosti Okresný súd Bratislava I vydal urýchlene dňa 19. 5. 2014 bez účasti navrhovateľa a jeho právneho zástupcu Rozsudok,

ktorým súd žalobný návrh zo dňa 4. 5. 2003 zamietol v celom rozsahu. Proti tomuto rozsudku sme podali odvolanie...“

Na základe uvedených skutočností sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd rozhodol týmto nálezom:

„Základné právo sťažovateľky... v čl. 48 ods. 2 Ústavy SR bolo postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní sp. zn. 31 Cb 133/2003 porušené.

Sťažovateľke... priznáva finančné zadosťučinenie vo výške 10.000,- €.. a náhradu trov konania, ktoré je Okresný súd Bratislava I povinný vyplatiť sťažovateľke do 2 mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.“

Po predbežnom prerokovaní ústavný súd prijal na ďalšie konanie sťažnosť sťažovateľky uznesením sp. zn. II. ÚS 631/2014 z 30. septembra 2014.

Po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie ústavný súd vyzval právneho zástupcu sťažovateľky a predsedníčku okresného súdu, aby sa vyjadrili, či trvajú na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie. Ústavný súd zároveň vyzval predsedníčku okresného súdu, aby sa vyjadrila k sťažnosti. Právny zástupca sťažovateľky a predsedníčka okresného súdu ústavnému súdu oznámili, že netrvajú na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie.

Vzhľadom na oznámenia právneho zástupcu sťažovateľky a predsedníčky okresného súdu, že netrvajú na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie, ústavný súd v súlade s § 30 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) upustil od ústneho pojednávania, keďže dospel k záveru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

Predsedníčka okresného súdu sa k sťažnosti vyjadrila v prípise sp. zn. Spr. 3697/2014 z 12. novembra 2014, v ktorom poukázala na doterajší priebeh napadnutého konania:

„Z obsahu spisového materiálu sp. zn. 31 Cb/133/2003 vyplýva, že v namietanej veci boli od začatia konania, to je dňa 05. 05. 2003, kedy bol návrh vo veci samej doručený prostredníctvom faxu na Okresnému súdu Bratislava I, veci uskutočnené nasledujúce procesné úkony súdu a účastníkov konania:

Spis pridelený zákonnej sudkyňi [REDACTED]

06. 08. 2003 – doplnený návrh na začatie konania (žaloba) + prílohy, podaný osobne na súde

21. 05. 2003 – návrh na vydanie predbežného opatrenia

24. 05. 2003 – výzva na zaplatenie SP za predbežné opatrenie

16. 06. 2004 – uznesenie o zamietnutí predbežného opatrenia

01. 07. 2004 – odvolanie navrhovateľa v I. rade proti uzneseniu Okresného súdu č. k. 31 Cb/133/2003 (zamietnutie návrhu na vydanie predbežného opatrenia)

06. 07. 2004 – pokyn na doručenie odvolania navrhovateľa v I. rade odporcovi na vyjadrenie 19. 07. 2004 – vyjadrenie odporcu k odvolaniu

27. 07. 2004 – predkladacia správa na Krajský súd v Bratislave, spis predložený s opravným prostriedkom, ktorý podal navrhovateľ v I. rade

24. 08. 2004 – uznesenie Krajského súdu v Bratislave, č. k. 11 Cob 174/04-86, ktorým zmenil uznesenie Okresného súdu Bratislava I

27. 09. 2004 – uznesenie Krajského súdu v Bratislave zaslané účastníkom konania

29. 10. 2004 – výzva na zaplatenie SP za návrh (SP zaplatený kolkami na rube tlačiva)

15. 12. 2004 – výzva odporcovi na vyjadrenie sa k návrhu na začatie konania

02. 02. 2005 – vyjadrenie odporcu k návrhu na začatie konania

28. 02. 2005 – výzva navrhovateľovi v I. a v II. rade na vyjadrenie sa k vyjadreniu odporcu zo dňa 02. 02. 2005

10. 10. 2006 – prípis navrhovateľovi v I. rade a v II. rade na upresnenie okruhu navrhovateľov

10. 10. 2006 – výzva na dopltenie SP za návrh

10. 10. 2006 – uznesenie na odstránenie väd návrhu na začatie konania zaslané navrhovateľovi v I. a v II. rade

26. 10. 2006 – upresnenie/špecifikácia petitu návrhu

10. 11. 2006 – prírpis navrhovateľovi v 1. a 2. rade na upresnenie okruhu navrhovateľov a uvedenie na základe akých skutočností je navrhovateľ v 1. a 2. rade aktívne legitimovaný v spore

21. 12. 2006 – upresnenie/špecifikácia petitu návrhu na základe prírpisu zo dňa 10. 11. 2006

08. 02. 2007 – návrh na pristúpenie ďalších účastníkov na strane navrhovateľa

30. 05. 2006 – odloženie plnomocenstiev jednotlivých vlastníkov bytov (účastníci na strane navrhovateľa) na právne zastupovanie

Spis pridelený zákonnému sudcovi [REDACTED]

29. 10. 2008 – výzva na doloženie plnej moci pre účastníkov konania na strane navrhovateľa

18. 11. 2008 – oznámenie právneho zástupcu navrhovateľov k výzve zo dňa 29. 10. 2008

11. 11. 2008 – súd nariadil vo veci termín pojednávania na deň 12. 01. 2009; pojednávanie bolo odročené na 09. 03. 2009

08. 12. 2008 – podanie právneho zástupcu navrhovateľov na vstup účastníkov do konania na strane odporcu

14. 01. 2009 - uznesenie o pripustení vstupu účastníkov na strane navrhovateľa a na strane odporcu do konania (č. k. 31 Cb/133/2003-169)

02. 03. 2009 – uznesenie o pripustení zmeny petitu (č. k. 31 Cb/133/2003-172)

09. 03. 2009 – prejednanie veci na pojednávani; pojednávanie bolo odročené na neurčito

06. 03. 2009 – ospravedlnenie neúčasti na pojednávani právneho zástupcu odporcu (fax),

21. 12. 2006 – doplnené originálom z 10. 03. 2009

18. 03. 2009 – odvolanie odporcu proti uzneseniu Okresného súdu Bratislava I zo dňa 02. 03. 2009 č. k. 31 Cb/133/2003-172

24. 03. 2009 – odvolanie účastníka konania na strane odporcu proti uzneseniu Okresného súdu Bratislava I zo dňa 02. 03. 2009 ([REDACTED]), ktorým súd rozhodol o pripustení vstupu účastníka do konania na strane odporcu

24. 03. 2009 – odvolanie účastníka konania na strane odporcu proti uzneseniu Okresného súdu Bratislava I zo dňa 02. 03. 2009 ([REDACTED]), ktorým súd rozhodol o pripustení vstupu účastníka do konania na strane odporcu

V spise bola podaná ústavná sťažnosť právnym zástupcom odporcu, preto bol spis odovzdaný Ústavnému súdu Slovenskej republiky, za účelom prejednávania ústavnej sťažnosti Spr. 3176/09. Ústavná sťažnosť bola podaná na ÚS SR dňa 22. 12. 2008

27. 02. 2009 – spis vrátený Okresnému súdu Bratislava, pripojené uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky

27. 05. 2009 – predkladacia správa Krajskému súdu o predložení spisu s opravnými prostriedkami, ktoré podali účastníci ([REDACTED] , [REDACTED]) proti uzneseniu o pripustení odporcu v 2. a 3. rade a predloženie spisu s opravným prostriedkom, ktorý podal PZ odporcu proti uzneseniu o zmene návrhu na začatie konania

22. 07. 2009 – uznesenie KS BA č. k. 14 Co/209/2009-204 o odmietnutí odvolania [REDACTED] a [REDACTED] proti uzneseniu Okresného súdu Bratislava I zo dňa 14. 01. 2009

26. 07. 2009 – vrátenie spisu Krajským súdom v Bratislave ako nedôvodne predložený na odvolacie konanie

03. 09. 2009 – uznesenie o pripustení zmeny návrhu na začatie konania (č. k. 31 Cb/133/2003-211)

07. 10. 2009 – odvolanie odporcu proti uzneseniu Okresného súdu Bratislava I č. k. 31 Cb/133/2003-211 zo dňa 03. 09. 2009

12. 10. 2009 – predkladacia správa Krajskému súdu v Bratislave, predloženie spisu s opravným prostriedkom, ktorý podal PZ odporcu

19. 11. 2010 – uznesenie Krajského súdu v Bratislave 14 Co/363/2009-227, ktorým odmietol odvolanie odporcu proti uzneseniu Okresného súdu Bratislava I zo dňa 03. 09. 2009

Spis pridelený dňa 15. 12. 2010 zákonnej sudkyňi [REDACTED]

20. 12. 2010 – súd nariadil vo veci termín pojednávania na 19. 09. 2011

19. 09. 2010 – prejednanie veci; uznesenie č. k. 31 Cb/133/2003-236, ktorým súd zrušil uznesenie vydané Okresným súdom Bratislava I, ktorým súd pripustil vstup účastníkov na strane navrhovateľa a účastníkov na strane odporcu zo dňa 14. 01. 2009 č. k. 31 Cb/133/2003-236

19. 09. 2011 – uznesenie o pripustení zmeny petitu, č. k. 31Cb/133/2003-239

29. 09. 2011 – návrh odporcu na zrušenie predbežného opatrenia

28. 11. 2011 – odvolanie navrhovateľa proti rozhodnutiu súdu o zrušení uznesenia zo dňa 14. 01. 2009, č. k. 31 Cb/133/2003-236

08. 02. 2012 – predkladacia správa Krajskému súdu v Bratislave, spis predložený s opravným prostriedkom ktorý podal navrhovateľ v 2. rade

30. 03. 2012 – uznesenie KSBA č. k. 9 Co/131/2012-248, ktorým zrušil uznesenie OS BA I zo dňa 19. 09. 2011 č. k. 31 Cb/133/2003-236, a odmietol odvolanie odporcu v 1. rade proti uzneseniu OS BA I zo dňa 14. 01. 2009, č. k. 31 Cb/133/2003-169

22. 06. 2012 – navrhovateľ [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] podali návrh na späťvzatie návrhu na začatie konania, vzhľadom na Dohodu o urovnaní so spoločnosťou [REDAKOVANÉ], podpísanou oboma účastníkmi

23. 07. 2012 – výzva na vyjadrenie odporcovi, či súhlasí s čiastočným späťvzatím návrhu na začatie konania voči navrhovateľovi v 1. a 2. rade

01. 08. 2012 – podanie odporcu, súhlas so späťvzatím

14. 08. 2012 – uznesenie OSBA I o zastavení konania o návrhu navrhovateľov v 2. a 3 rade proti odporcovi v 1. rade

04. 10. 2012 – žiadosť PZ odporcu o vyznačenie právoplatnosti a vykonateľnosti uznesenia OS BA I zo dňa 14. 08. 2012, č. k. 31 Cb/133/2003-260

21. 01. 2013 – súd nariadil vo veci termín pojednávania na 19. 09. 2013

11. 09. 2013 – uznesenie OS BA I, ktorým súd zrušil uznesenie KS BA zo dňa 24. 08. 2004 o nariadení predbežného opatrenia

19. 09. 2013 – uznesenie OS BA I, č. k. 31 Cb/133/2003-274, ktorým súd pripustil zmenu petitu

27. 09. 2013 – písomné podanie na súd – vyjadrenie PZ odporcu

03. 10. 2013 – písomné podanie na súd PZ navrhovateľov na pristúpenie účastníka na strane navrhovateľa

03. 10. 2013 – odvolanie PZ navrhovateľov proti uzneseniu OS BA I zo dňa 11. 09. 2013

03. 10. 2013 – návrh PZ navrhovateľov na vylúčenie sudcu z konania (námetka zaujatosti)

08. 10. 2013 – výzva na zaplatenie SP za námetku zaujatosti (SP zaplatený 18. 10. 2013)

21. 10. 2013 – predkladacia správa KS v Bratislave, predložený spis s opravným prostriedkom ktorý podali navrhovatelia + vyjadrenie zákonnej sudkyne [REDACTED] k návrhu na vylúčenie sudcu z konania

21. 11. 2013 – uznesenie KSBA (5 Co/612/2013) , ktorým odvolací súd zmenil uznesenie OSBA I zo dňa 11. 09. 2013; a uznesenie KS BA (5 NcC/91/2013-312), ktorým KSBA rozhodol, že zákonná sudkyňa [REDACTED] nie je vylúčená z prejednávania a rozhodovania vo veci vedenej na tomto súde sp. zn. 31 Cb/133/2003

12. 12. 2013 – súd nariadil vo veci termín pojednávania na 19. 05. 2014

16. 04. 2013 – súd uznesením rozhodol o pripustení účastníka do konania na strane navrhovateľa

09. 05. 2014 – žiadosť PZ navrhovateľov o odročenie pojednávania

19. 05. 2014 – prejednanie veci; meritórne rozhodnutie súdu vo veci samej (rozsudok).“

Následne predsedníčka okresného súdu v prípise uviedla:

„Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti namieta, že od podania návrhu na zrušenie predbežného opatrenia až po jeho zrušenie bol Okresný súd Bratislava I dva roky nečinný. Návrh odporcu na zrušenie predbežného opatrenia bol súdu doručený dňa 29. 09. 2011. Je pravdou, že o predmetnom návrhu bolo rozhodnuté až uznesením súdu zo dňa 11. 09. 2013, ako je však z vyššie uvedeného procesného postupu zrejmé, súd v uvedenom období priebežne konal vo vzťahu k iným procesným návrhom účastníkov.

K predĺženiu celkovej doby konania prispeli predovšetkým samotní účastníci konania, a to najmä navrhovatelia. Ja potrebné poukázať na viaceré opakované zmeny petitu návrhu vo veci samej a iné procesné návrhy, ktoré si vyžiadali potrebu vykonania viacerých procesných rozhodnutí a výraznou mierou tak prispeli k predĺženiu lehoty nariadenia pojednávania súdu vo veci samej. V namietanej veci boli rovnako opakovane podávané odvolania voči týmto procesným rozhodnutiam súdu, pre ktoré sa konanie v namietanej veci výrazne časovo predĺžilo.

Ako vyplýva z uvedenej chronológie procesných úkonov, dňa 19. 05. 2014 bol vo veci samej vyhlásený rozsudok č. k. 31 Cb/133/2003-348. Týmto by som chcela poukázať na skutočnosť, že po podaní sťažnosti predsedovi súdu, súd v priebehu necelých štyroch mesiacov rozhodol vo veci samej, a teda aj takýmto prostriedkom bola dosiahnutá náprava porušenia práv sťažovateľov.

Na základe uvedeného si dovoľujem Ústavný súd Slovenskej republiky požiadať, aby v prípade, ak dospeje k záveru, že právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov bolo porušené, vzal do úvahy vyššie uvedené skutočnosti, ktoré výraznou mierou ovplyvnili celkovú dobu konania, a aby sťažovateľovi ním uplatnené finančné zadosťučinenie nepriznal.“

Prílohou prípisu predsedníčky okresného súdu bolo vyjadrenie zákonnej sudkyne [REDAKOVANÉ] zo 6. novembra 2014, v ktorom okrem iného uviedla:

«Vzhľadom na to, že vo veci bolo 19. 05. 2014 meritórne rozhodnuté, nepovažujem túto sťažnosť za dôvodnú a v tomto konaní som sa už viackrát vyjadrila v tom zmysle, že v súvislosti s podanými ústavnými sťažnosťami, že k predĺženiu celkovej doby podania prispeli predovšetkým samotní navrhovatelia a to z dôvodu, že ich právny zástupca podával opakovane zmeny petitu vo veci samej a iné procesné návrhy, o ktorých bolo potrebné procesne rozhodnúť, čím výrazne prispeli k predĺženiu lehoty na nariadenie pojednávania. Voči mojej osobe podal námietku zaujatosti, ktorý nazval „vylúčením sudcu z konania“ dňa 3. 10. 2013, o ktorej musel KS BA taktiež rozhodnúť. Predmetný spis mi bol pridelený dňa 15. 12. 2010 a 19. 5. 2014 som vo veci meritórne rozhodla.»

Sťažovateľka prostredníctvom právneho zástupcu v podaní zo 4. decembra 2014 podala stanovisko k vyjadreniu predsedníčky okresného súdu. Vo svojom podaní uvádza:

„Súhlasíme s konštatovaním predsedníčky súdu, že naša sťažnosť na prietahy v konaní je dôvodná.

Taktiež je pravdou, že Okresný súd Bratislava I dňa 19. 05. 2014 konal a rozhodol rozsudkom bez prítomnosti navrhovateľov a ich právneho zástupcu. Voči tomuto rozsudku bolo navrhovateľom podané odvolanie, ktoré sa nachádza v spise.

Nesúhlasíme, že k existencii prietahov prispeli najmä navrhovatelia. Návrhy na zmenu petitu boli zväčša vykonané na základe výzvy súdu, ktoré podľa nášho presvedčenia nie vždy boli potrebné, boli tiež vykonané na základe nových skutočností napríklad zmeny v katastri nehnuteľností a to z označenia garžónky č. 0 na byt č. 1, pričom túto zmenu v katastri inicioval odporca – [REDACTED].

V neposlednom rade je potrebné poukázať, aj na nekvalifikované odvolania odporcu ako aj nekvalifikované rozhodnutia Okresného súdu Bratislava I, nakoľko tieto na základe nášho odvolania boli zrušené, resp. odmietnuté odvolacím súdom.

Taktiež nesúhlasíme s požiadavkou predsedníčky okresného súdu, aby v prípade, ak dospeje Ústavný súd SR k záveru, že právo sťažovateľke na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov bolo porušené, aby sťažovateľke ňou uplatnené finančné zadostučinenie nepriznal. Sme toho názoru, že sťažovateľka si po tak dlhom spore zaslúži finančné zadostučinenie pretože je značne ukrátená tak ako aj iní navrhovatelia, nakoľko nimi zaplatený spoločný priestor – miestnosti pre správcu si bezdôvodne privlastnil odporca a preto ho nemôžu využívať a miesto navrhutej kočíkárne túto využívajú ako miestnosť pre správcu. Sťažovateľka si uplatnila nárok na náhradu trov konania.“

Ústavný súd zistil, že proti rozsudku okresného súdu z 19. mája 2014 bolo podané odvolanie. Spis bol predložený krajskému súdu 1. októbra 2014 a vec je vedená pod sp. zn. 2 Co 732/2014.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Sťažovateľka sa sťažnosťou domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov upraveného v čl. 48 ods. 2 ústavy postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 31 Cb 133/2003.

Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03, IV. ÚS 105/07).

Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (m. m. IV. ÚS 221/04).

Základnou povinnosťou súdu a sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník konania obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie.

Táto povinnosť súdu a sudcu vyplýva z § 6 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“), ktorý súdom prikazuje, aby v súčinnosti so všetkými účastníkmi konania postupovali tak, aby ochrana ich práv bola rýchla a účinná, ďalej z § 100 ods. 1 prvej vety OSP, podľa ktorého len čo sa konanie začalo, postupuje v ňom súd i bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá.

Sudca je podľa § 117 ods. 1 druhej vety OSP povinný robiť vhodné opatrenia, aby sa zabezpečilo splnenie účelu pojednávania a úspešné vykonanie dôkazov. Ďalšia významná povinnosť pre sudcu vyplýva z § 119 ods. 1 OSP, podľa ktorého sa pojednávanie môže odročiť len z dôležitých dôvodov, ktoré sa musia oznámiť. Ak sa pojednávanie odročuje, predseda senátu alebo samosudca spravidla oznámi deň, kedy sa bude konať nové pojednávanie.

Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prieťahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, III. ÚS 142/03) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje (1), správanie účastníka súdneho konania (2) a postup samotného súdu (3). Za súčasť prvého kritéria sa považuje aj povaha prerokúvanej veci.

Ústavný súd vo svojej judikatúre (napr. IV. ÚS 22/02, III. ÚS 103/09) už uviedol, že nielen nečinnosť, ale aj nesprávna a neefektívna činnosť všeobecného súdu môže zapríčiniť porušenie ústavou zaručeného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov, a to v prípade, ak jeho činnosť nesmerovala k odstráneniu právnej neistoty týkajúcej sa tých práv, kvôli ktorým sa sťažovatelia na neho obrátili s návrhom, aby o ich veci rozhodol.

Ústavný súd posudzoval namietané porušenie základného práva sťažovateľky podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom okresného súdu v napadnutom konaní od 2. apríla 2009, t. j. od nadobudnutia právoplatnosti uznesenia okresného súdu sp. zn. 31 Cb 133/2003

zo 14. januára 2009, ktorým sťažovateľka vstúpila do konania ako navrhovateľka v 13. rade. Pred uvedeným časom okresný súd v napadnutom konaní nemohol porušiť označené základné právo sťažovateľky, pretože nebola účastníčkou napadnutého konania.

Ústavný súd prihliadol aj na to, že vo svojich predchádzajúcich nálezoch – sp. zn. II. ÚS 78/09 zo 14. mája 2009, sp. zn. I. ÚS 179/2014 z 13. augusta 2014, sp. zn. I. ÚS 191/2014 z 10. septembra 2014 a sp. zn. III. ÚS 427/2014 z 15. októbra 2014 vyslovil porušenie základného práva aj iných účastníkov napadnutého konania podľa čl. 48 ods. 2 ústavy.

1. Pokiaľ ide o prvé kritérium, ktoré ústavný súd zohľadňuje pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd uvádza, že predmetom konania bolo rozhodovanie o určení vlastníckeho práva k nehnuteľnosti – garzónke v bytovom dome [REDACTED]. Z právneho hľadiska predmetnú vec možno považovať za bežnú agendu rozhodovania všeobecných súdov. V prerokúvanej veci vystupuje vysoký počet účastníkov konania – 72 navrhovateľov a 3 odporcovia, čo môže predstavovať faktický prvok zložitosti, ktorý sa môže podieľať na časovej náročnosti niektorých procesných úkonov (napr. doručovanie a pod.). Uvedená skutočnosť však sama osebe nemôže ospravedlniť celkové trvanie konania od mája 2003 do mája 2014, t. j. 11 rokov.

2. V rámci druhého kritéria ústavný súd hodnotil správanie sťažovateľky ako účastníčky napadnutého konania. Sťažovateľka sa stala účastníčkou konania 2. apríla 2009.

Predsedníčka okresného súdu vo svojom vyjadrení z 12. novembra 2014 namieta, že k celkovej dĺžke konania prispeli najmä navrhovatelia – opakovanou zmenou návrhu, ďalšími procesnými návrhmi, o ktorých okresný súd vydal procesné rozhodnutia a proti ktorým sa účastníci konania odvolali. Vo svojej judikatúre ústavný súd uviedol,

že v dôsledku uplatnenia procesných práv účastníkom konania nepochybne dochádza k predĺženiu konania, zodpovednosť za tento stav neznáša oprávnená osoba, ale nemožno ju pripísať ani štátnemu orgánu konajúcemu vo veci (III. ÚS 242/03, IV. ÚS 218/04). Ústavný súd, opierajúc sa o svoju judikatúru, však k tomu poznamenáva, že procesné návrhy sú legitímnou procesnou aktivitou účastníka konania a predstavujú uplatnenie jeho procesných práv a povinností, nemôžu ale byť dôvodom na nekonanie súdu v merite veci (podobne napr. IV. ÚS 111/03, II. ÚS 52/06).

3. V súvislosti s posudzovaním postupu okresného súdu v napadnutom konaní ústavný súd poukazuje na to, že tento postup bol už predmetom jeho posudzovania pri rozhodovaní o sťažnostiach navrhovateľov, resp. odporcu v 1. rade (I. ÚS 174/2014).

V rámci tohto hodnotenia ústavný súd konštatoval viaceré obdobia nečinnosti okresného súdu – napr. obdobie od 20. decembra 2010 do 19. septembra 2011, keď okresný súd nevykonal žiaden procesný úkon, od 14. augusta 2012 do 11. septembra 2013, keď okresný súd vykonal jeden procesný úkon – nariadil pojednávanie na 19. september 2013.

Rovnako tak ústavný súd konštatoval neefektívny postup okresného súdu, ktorý sa prejavil opakovaným zrušením rozhodnutí okresného súdu krajským súdom ako odvolacím súdom. Týmto spôsobom vyhodnotil postup okresného súdu v súvislosti

- s uznesením okresného súdu z 2. marca 2009, o ktorom rozhodol vyšší súdny úradník a ktorý bol nedôvodne predložený krajskému súdu,

- s nesprávnym poučením o prípustnosti odvolania proti uzneseniu z 3. septembra 2009 o pripustení zmeny návrhu na začatie konania,

- s jeho uznesením z 19. septembra 2011, ktoré bolo zrušené krajským súdom, pretože postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu, odňal účastníkom možnosť konať pred súdom,

- s uznesením z 11. septembra 2013, ktorým zrušil nariadené predbežné opatrenie a ktoré bolo zrušené uznesením krajského súdu z 21. novembra 2013 z dôvodu, že neboli osvedčené dôvody pre zrušenie predbežného opatrenia.

Ústavný súd v podrobnostiach odkazuje na hodnotenie napadnutého konania uvedené v náleze sp. zn. I. ÚS 179/2014 z 13. augusta 2014.

Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd uzavrel, že postupom okresného súdu v napadnutom konaní došlo k zbytočným prieťahom a k neefektívnemu postupu, a tým aj k porušeniu základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy.

IV.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak porušenie základných práv podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

Ústavný súd neprikázal okresnému súdu, aby v zmysle čl. 127 ods. 2 druhej vety ústavy v danej veci konal, pretože túto povinnosť mu už uložil nálezom č. k. II. ÚS 78/09-27 zo 14. mája 2009.

Napadnuté konanie nie je právoplatne skončené, aktuálne však o odvolaní navrhovateľa rozhoduje krajský súd v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Co 732/2014.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

Podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha. Z ustanovenia § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde vyplýva, že ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základného práva (m. m. napr. IV. ÚS 210/04).

Pri určení primeraného finančného zadosťučinenia ústavný súd vychádzal zo zásad spravodlivosti, z ktorých vychádza aj Európsky súd pre ľudské práva, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

S prihliadnutím na okolnosti predmetnej veci, na predmet konania – určenie vlastníckeho práva, dĺžku napadnutého konania, ako aj na to, že okresný súd vo veci rozhodol rozsudkom, ústavný súd priznal sťažovateľke sumu 300 €, ktorá je podľa názoru ústavného súdu primeraná konkrétnym okolnostiam posudzovanej veci (bod 2 výroku tohto nálezu) a je porovnateľná s doterajšími rozhodnutiami týkajúcimi sa iných účastníkov namietaného konania ústavného súdu (I. ÚS 179/2014).

Sťažovateľka tiež žiadala úhradu trov konania pred ústavným súdom, ktoré jej vznikli v súvislosti s jej právnym zastupovaním advokátom. Sťažovateľka si uplatnila úhradu trov konania v sume 225,12 €.

Právny zástupca uplatnenú sumu odmeny za právne zastupovanie sťažovateľky odôvodnil takto:

„Trovky právneho zastúpenia pozostávajú z 3 právnych úkonov (prevzatie veci, napísanie sťažnosti a vyjadrenie k listu predsedníčky). Odmena za jeden právny úkon podľa ustanovenia § 11 vyhl. č. 655/2004 Z. z. predstavuje 1/6 z výpočtového základu 804 €. Odmena za jeden právny úkon je teda 134 € znížená o 50 % tarifnej odmeny (§ 13 ods. 2 vyhlášky), čo predstavuje sumu 67 €. Takto stanovená odmena spolu s režijným paušálom 8,04 € predstavuje sumu 75,04 € za jeden právny úkon. Odmena advokátovi za poskytnuté služby v konaní pred ústavným súdom (za 3 úkony) predstavuje sumu 225,12 €.“

Podľa § 36 ods. 1 zákona o ústavnom súde trovy konania pred ústavným súdom, ktoré vzniknú účastníkovi konania, uhradza účastník konania zo svojho.

Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

Ústavný súd zistil, že uplatnená suma trov právneho zastúpenia sťažovateľky – spolu 225,12 € – zodpovedá sume vypočítanej ústavným súdom podľa vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“). Ústavný súd priznal odmenu v súlade s vyúčtovaním právneho zástupcu na základe § 1 ods. 3, § 11 ods. 3, § 13 ods. 2, § 13a ods. 1 písm. a) a c), § 15 písm. a) a § 16 ods. 3 vyhlášky.

Priznanú úhradu trov konania je okresný súd povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľky (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 149 OSP).

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, treba pod právoplatnosťou nálezu uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 26. marca 2015